

Asia: VN/25829/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Verohallinto kannattaa ehdotettuja muutoksia.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt kiinnittämään huomiota esityksen vaikutusten arviointia koskevaan osaan ja erityisesti niihin vaikutuksiin, jotka koskevat rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä sekä esityksen suhteeseen perustuslakiin ja sääätämisjärjestykseen sekä lisäksi epäilyttävän liiketoimen määritelmään.

Verohallinnon näkemys on, että rahanpesun estämistä koskevan sääntelyn muutokset edistävät rahanpesun ja terrorismin vastaisen sääntelyn ja FATF suositusten toimeenpanoa. Valvottavia koskevien velvoitteiden täsmentäminen edistää yleisesti rikostorjuntaa ja samalla myös verorikosten ehkäisemistä ja selvittämistä. Verohallinnon toiminnan kannalta esityksellä on vain vähäisiä vaikutuksia. Vaikutukset liittyvät virkailijoiden kouluttamiseen ja ohjeistamiseen.

Yleisinä huomioina lähinnä ehdotuksen perusteluiden osalta:

- Hallituksen esityksen yleisperusteluissa todetaan epäilyttävän liiketoimen osalta edellytyksenä, että ilmoitusvelvollinen tietää tai epäilee tai sillä on perusteltu syy epäillä, että varat ovat rikollisen toiminnan tuottamaa hyötyä tai liittyvä terrorismin rahoitukseen. Yksityiskohtaisissa perusteluissa määritelmä on perustelu laaja-alaisemmin ja se kuvaa paremmin sitä tavoitetta, jota määritelmällä tavoitellaan eli kynnyksenä on epäily liiketoimen lainvastaisuudesta mutta edellytyksenä ei ole tieto siitä, mistä epäilyttävässä toiminnassa on kysymys. Lakiehdotuksessa määritelmä on selkeä ja kattava sekä mahdollistaa ilmoittamisen matalalla kynnyksellä.

- Asiakkaan tuntemisvelvoitteita koskevien täsmennysten vaikutuksista todetaan, että tehostettu tuntemisvelvollisuus edellyttää ilmoitusvelvolliselta korostuneen huolellista menettelyä ja se tarkoittaa laajempia selvitystoimia ja dokumentointia, että tällä voi olla vaikutuksia myös kotitalouksille esim. palveluiden hidastumisena ja kallistumisena. Asiakkaille voi myös tulla kustannuksia laajempien selvittelyiden ja dokumentaation hankkimiseen.

Harmaan talouden torjunnan näkökulmasta sen korostaminen, että asiakkaat toimittavat selvitykset ja dokumentit voi olla riskillistä. Asiakkaiden luotettavuutta koskevan arvion pitäisi perustua lähtökohtaisesti ilmoitusvelvollisen riskiarvion perusteella tekemiin selvityksiin ja dokumentaatioon. Konkreettisenä riskinä on, että väärin toimiva toimija välttää antamasta kattavaa ja totuudenmukaista selvitystä toiminnastaan. Tuntemisvelvoitteen tehokas toteuttaminen edellyttää aina ilmoitusvelvollisen tekemiä havaintoja, selvityksiä, monitorointia, jotka perustuvat yleiseen ja ilmoitusvelvollisen omaan riskiarvioon.

Konow von Taito
Verohallinto